Treoirlínte do Chomhaltaí de Thithe an Oireachtais agus d'Ionadaithe i bParlaimint na hEorpa **a bhaineann le glacadh, bainisteoireacht agus nochtadh de síntiús**

Na bearta nach mór a dhéanamh maidir le síntiúis agus le síntiúis thoirmiscthe

Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí
Standards in Public Office Commission

Samhain 2017

Sonraí Teagmhála:
An Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí
Teileafón: 01 6395666
Ríomhphost: sipo@sipo.ie
Suíomh Gréasáin: www.sipo.ie
Twitter: @SIPOCIreland

Contents

Caibidil 1 - Réamhrá agus Achoimre 4

Faisnéis úsáideach 6

Caibidil 2 – Sainmhínithe 7

2.1 Duine 7

2.2 Síntiúsóir Corparáideach 7

2.3 Páirtí Polaitíochta 7

2.4 Fo-eagraíocht 8

2.5 Críocha polaitíochta 8

2.6 Institiúid Airgeadais 9

2.7 Síntiús a thugann Idirghabhálaí 10

Caibidil 3 – Síntiúis 11

Caibidil 4 - Iasachtaí le comhaltaí/ FPEnna 14

Caibidil 5 - Síntiúis Thoirmiscthe 15

5.1 Síntiúis gan ainm os cionn €100 15

5.2 Síntiúis airgid thirim os cionn €200 15

5.3 Síntiúis os cionn €200 ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe 15

5.4 Síntiúis os cionn na teorann uasta forordaithe €1,000 16

5.5 Síntiúis ón gcoigríoch 17

5.6 Síntiúis ó shíntiúsóirí a gceanglaítear orthu féin Ráiteas Síntiús a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin agus nach bhfuil sé beartaithe acu déanamh amhlaidh 17

Caibidil 6 - Cuntais Síntiús Polaitíochta 19

Caibidil 7 - Ráitis Síntiús 21

Caibidil 8 - Doiciméid a chuirtear ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin a fhoilsiú 23

Caibidil 9 - Cionta agus pionóis 24

Aguisín - Imeachtaí tiomsaithe airgid 25

Glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach 25

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag páirtí polaitíochta 25

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag comhalta/FPE 25

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é 26

Caibidil 1 - Réamhrá agus Achoimre

1.1. D'fhoilsigh an Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí na treoirlínte seo faoi *alt 4(6)(a)* den Acht Toghcháin, 1997, arna leasú (an tAcht). Is é cuspóir na dtreoirlínte seo a chinntiú go gcuirtear comhaltaí de Thithe an Oireachtais agus d'ionadaithe i bParlaimint na hEorpa (FPEnna) ar an eolas faoi na bearta nach mór dóibh a dhéanamh i ndáil le síntiúis a nochtadh agus, nuair is gá, i ndáil le diúltú do shíntiúis nó le iad a chur ar ais. Pléitear sna treoirlínte le cuntais síntiús polaitíochta a oscailt freisin. Cuirtear na treoirlínte seo in ionad na dtreoirlínte roimhe a d'fhoilsigh an Coimisiún um Chaighdeáin.

1.2 Molann an Coimisiún um Chaighdeáin gur cheart do chomhaltaí agus do FPEnna na treoirlínte a léamh ina n-iomláine. Faoi *alt 4(6)(b)* den Acht, ceanglaítear ar an gCoimisiún um Chaighdeáin comhairle maidir le comhlíonadh a chur ar fáil do dhaoine a chuimsítear leis na forálacha den Acht.

Féadfar comhairle a lorg ón gCoimisiún um Chaighdeáin maidir le haon fhoráil den reachtaíocht nó maidir leis an dóigh a bhfeidhmítear foráil den sórt sin in aon chúinse ar leith. Mura bhfuil duine cinnte faoi aon ghné den reachtaíocht, ba cheart dó teagmháil a dhéanamh leis an gCoimisiún um Chaighdeáin. Cuirtear comhairle ar fáil i scríbhinn (lena n-áirítear trí ríomhphost) nó trí fhreagra a thabhairt ar cheisteanna thar an teileafón.

Molann an Coimisiún um Chaighdeáin gur cheart comhairle a lorg láithreach i gcás go dtagann ábhar nach bhfuiltear cinnte faoi chun cinn. Má dhéantar amhlaidh, beidh seans níos lú ann go dtiocfaidh deacracht as an tsaincheist ina dhiaidh sin.

Ní mór do dhuine gníomhú de réir treoirlínte nó comhairle arna bhfoilsiú nó arna soláthar ag an gCoimisiún um Chaighdeáin, ach amháin i gcás go sáródh sé foráil eile den Acht dá ndéanfadh sé amhlaidh.

1.3 Leasaíodh an tAcht roinnt uaireanta. Sna treoirlínte seo, ba cheart tagairt d'alt den Acht a thuiscint mar cheann ina n-áirítear aon leasú/leasuithe ar an alt sin.

1.4 Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil an Coimisiún um Chaighdeáin i dteideal cibé fiosruithe is cuí leis a dhéanamh agus go bhféadfaidh sé ceangal a chur ar aon duine aon fhaisnéis, aon doiciméad nó aon ní atá i

seilbh an duine nó ar fáil ag an duine agus a theastaíonn ón gCoimisiún um Chaighdeáin chun críocha a dhualgas faoin reachtaíocht a chur ar fáil.

Faisnéis úsáideach

Luach an tsíntiúis	Is é glanluach an tsíntiúis (ó imeachtaí tiomsaithe airgid, etc.) a chinneann cé acu is gá nó nach gá é a nochtadh. Alt 22(2)(vi) agus Alt 46(2)(a)(vi)
€100	Ní fhéadfar glacadh le síntiús gan ainm os cionn na suime seo in aon bhliain féilire. Alt 23(1) agus Alt 47(1)
€100	Ar shíntiús den luach sin a fháil, ní mór do TD, do Sheanadóir, do FPE, d'iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, d'iarrthóir Uachtaránachta/do ghníomhaire toghcháin Uachtaránachta, do pháirtí polaitíochta, d'aonad cuntasaíochta de chuid páirtí polaitíochta (e.g. craobhacha, cumainn, Comhairle Dáilcheantair nó aon fho-aonad eile) nó do thríú páirtí cuntas síntiús polaitíochta a oscailt, mura bhfuil ceann ar oscailt cheana féin. Alt 23B(1) agus Alt 48B(1)
€200	An síntiús uasta airgid thirim a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasaíochta de chuid páirtí polaitíochta, nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(iii) agus Alt 48A(1)(iii)
€200	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasaíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir corparáideach in aon bhliain féilire, ach amháin i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe ar an gClár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún agus go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra chorparáidigh ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús a chur faoi bhráid an deontaí in éineacht leis an síntiús. Alt 23AA(1)(i) agus (ii) agus Alt 48AA(1)(i) agus (ii)
€200	An síntiús comhiomlán uasta a fhéadfaidh cuideachta, ceardchumann, cumann nó cumann foirgníochta a thabhairt sula dtuairisceofar é i dtuairisceáin bhliantúla arna ndéanamh faoi Acht na gCuideachtaí, 1963, nó do Chláraitheoir na gCara-chumann nó do thuarascáil de chuid cumann foirgníochta (faoin Acht Cumann Foirgníochta, 1989). Alt 26
€600	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4) agus Alt 48(1)
€1,000	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, nó iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta glacadh leis ó dhuine aonair nó ó shíntiúsóir corparáideach cláraithe in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(i) agus Alt 48A(1)(i)
€1,500	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann páirtí polaitíochta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4)
€1,500	An tairseach tuairiscithe/an tsuim chomhiomlán uasta a fhéadfaidh síntiúsóir a thabhairt do roinnt iarrthóirí éagsúla ón aon pháirtí, do bhall amháin nó níos mó den pháirtí nó don pháirtí féin in aon bhliain féilire sula gceanglófar ar an síntiúsóir ráiteas síntiús a chur isteach. Alt 24(1A)(a)
€2,500	An síntiús uasta a bhféadfaidh páirtí polaitíochta, aonad cuntasaíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó dhuine aonair nó ó

Caibidil 2 – Sainmhínithe

Is é seo a leanas rogha sainmhínithe ón reachtaíocht. Tá na sainmhínithe seo riachtanach chun na treoirlínte a thuiscint. Níl sainmhíniú ar cad is síntiús ann ar áireamh sa chuid seo de na treoirlínte. Leagtar amach i gCaibidil 3 de na treoirlínte na nithe ar síntiúis do chomhalta/FPE iad agus na nithe nach síntiúis do chomhalta/FPE iad.

2.1 Duine

Áirítear iad seo a leanas leis an sainmhíniú ar dhuine:

- duine aonair;
- comhlacht corpraithe agus aon fhochuideachta dá chuid, e.g. cuideachta phoiblí nó phríobháideach (tá fochuideachta de chuid comhlacht corpraithe mar atá sainmhínithe faoi alt 155 d'Acht na gCuideachtaí); nó
- comhlacht neamhchorpraithe daoine, e.g. páirtí polaitíochta, fo-aonad de chuid páirtí polaitíochta, comhpháirtíocht, cumann cónaitheoirí, brúghrúpa.

2.2 Síntiúsóir Corparáideach

Áirítear iad seo a leanas leis an sainmhíniú ar shíntiúsóir corparáideach:

- comhlacht corpraithe;
- comhlacht neamhchorpraithe daoine; nó
- iontaobhas,

a thugann síntiús. Meastar gurb é an t-aon duine amháin atá i gcomhlacht corpraithe agus aon fhochuideachta dá chuid.

2.3 Páirtí Polaitíochta

Ciallaíonn "páirtí polaitíochta" páirtí atá cláraithe i gClár na bPáirtithe Polaitíochta de réir *alt 25* den Acht Toghcháin, 1992, mar pháirtí atá eagraithe le dul san iomaíocht i dtoghchán Dála nó Eorpach nó sa dá thoghchán sin.

2.4 Fo-eagraíocht

Ciallaíonn fo-eagraíocht de chuid páirtí polaitíochta comhlacht nó comhlachas:

- ar cuid de pháirtí polaitíochta den sórt sin é, nó
- ar bunaíodh é le bunreacht an pháirtí polaitíochta nó faoin mbunreacht sin, nó
- a ndéanann an páirtí polaitíochta nó na hoifigigh dá chuid rialú air, nó
- a bhfuil feidhmeanna aige ar tugadh dó le bunreacht an pháirtí nó faoin mbunreacht sin.

Áirítear leis an sainmhíniú ar fho-eagraíocht aonad cuntasaíochta, craobh, Cumann, Comhairle Dáilcheantair nó aon fho-aonad nó aon chuid eile etc. de chuid an pháirtí, fiú amháin i gcás go bhfuil feidhmeanna ar leith acu faoin Acht.

2.5 Críocha polaitíochta

Ciallaíonn críocha polaitíochta:

i. leasanna páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas nó ionadaí i bParlaimint na hEorpa a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó

ii. na beartais nó beartas ar leith de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur I láthair, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó

iii. na tuairimí de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur i láthair go díreach nó go hindíreach maidir leis an mbeartas nó na beartais ar leith de chuid páirtí polaitíochta eile, grúpa polaitíochta eile, comhalta eile de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí eile i bParlaimint na hEorpa, tríú páirtí eile nó iarrthóra i dtoghchán nó i reifreann nó ar shlí eile, nó

iv. leasanna tríú páirtí a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, I dtaca le stiúradh nó bainistiú a dhéanamh ar aon fheachtas a dhéantar chun toradh ar leith a chur chun cinn nó a fháil maidir le beartas nó beartais nó feidhmeanna de chuid an Rialtais nó aon údaráis phoiblí, nó

v. toghadh iarrthóra i dtoghchán Dála, Seanaid, Uachtaránachta nó Eorpach a chur chun cinn nó cur ina aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó vótaí ar son nó in aghaidh iarrthóra a iarraidh nó cur i láthair a dhéanamh ar na beartais nó ar bheartas ar leith de chuid iarrthóra nó ar na barúlacha de chuid iarrthóra faoi aon ábhar a bhaineann leis an toghchán nó na tuairimí de chuid iarrthóra maidir leis an mbeartas nó na beartais de chuid páirtí polaitíochta nó grúpa polaitíochta nó de chuid iarrthóra eile sa toghchán nó ar shlí eile, nó

vi. féachaint le tionchar a imirt ar an toradh ar thoghchán, ar reifreann nó ar fheachtas ar shlí eile.

2.6 Institiúid Airgeadais

I ndáil le cuntas síntiús polaitíochta, ciallaíonn “Institiúid Airgeadais”:

- sealbhóir ceadúnais faoi alt 9 d’Acht an Bhainc Cheannais, 1971;
- cumann foirgníochta;
- banc taisce iontaobhais;
- Banc ACC cpt,
- An Post;
- duine arna údarú de réir Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Ceadúnú agus Maoirseacht ar Institiúidí Creidmheasa), 1992, (I.R. Uimh. 395 de 1992) chun gnó a dhéanamh sa Stát.

NÓTA: Ní institiúid airgeadais é comhar creidmheasa chun críocha na reachtaíochta.

2.7 Síntiús a thugann Idirghabhálaí

Ní mór na nithe seo a leanas a bheith ag gabháil le síntiús a thugann Idirghabhálaí:

- fógra go ndéantar an síntiús thar ceann duine nach é an duine atá ag tabhairt an tsíntiúis, agus

- ainm agus seoladh poist an duine a ndéantar an síntiús thar a cheann agus tuairisc air.

Caibidil 3 – Síntiúis

3.1 Ciallaíonn síntiús do chomhalta/FPE aon ranníocaíocht a thugann aon duine, cibé acu is ball de pháirtí polaitíochta é nó nach ea, chun críocha polaitíochta. Áirítear leis ceann ar bith nó gach ceann de na nithe seo a leanas:

i. síntiús airgid (lena n-áirítear síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta);

ii. síntiús maoine nó earraí;

iii. úsáid saor in aisce as maoin nó earraí (i.e. an ceart a thabhairt chun aon mhaoin nó earraí a úsáid ar feadh tréimhse gan teorainn nó tréimhse shonraithe gan íocaíocht ná comaoin eile a fháil);

iv. soláthar seirbhísí saor in aisce (i.e. an soláthar seirbhísí gan íocaíocht ná aon chomaoin eile ina leith);

v. an difríocht idir an gnáthphraghas tráchtála agus an praghas (níos ísle) a ghearrtar ar mhaoin nó earraí a cheannach, a fháil nó a úsáid nó ar aon seirbhís a sholáthar i gcás gur lú an praghas, an táille nó comaoin eile ná an gnáthphraghas tráchtála (is féidir go n- áirítear leis sin iasacht a chuireann institiúid airgeadais nó tríú páirtí ar fáil do chomhalta/FPE ag téarmaí agus coinníollacha atá níos fabhraí ná iad sin a chuireann an institiúid airgeadais ar fáil do dhaoine aonair eile). Tá sonraí faoi sheasamh an Choimisiúin um Chaighdeáin maidir le hiasachtaí a eisiúint agus a aisíoc leagtha amach i gcaibidil 4 de na treoirlínte seo;

vi. ranníocaíocht a dhéanann duine le himeacht tiomsaithe airgid arna eagrú chun airgead a thiomsú le haghaidh comhalta/FPE. Is é is an síntiús ann ná an céatadán den ranníocaíocht atá inchurtha i leith an ghlanbhrabúis, más ann, a thagann as an imeacht. Meastar síntiúis a bheith faighte ar dháta an imeachta tiomsaithe airgid iarbhír (agus ní ar an dáta ar a bhfaightear na cistí iarbhír). Tugtar tuilleadh sonraí san Aguisín leis na treoirlínte seo faoin seasamh maidir le himeachtaí tiomsaithe airgid.

vii. táille nó síntiús a íocann duine thar a cheann féin nó thar ceann duine amháin eile nó níos mó ná duine amháin eile as ballraíocht nó ballraíocht leantach de pháirtí polaitíochta (áirítear le táillí ballraíochta aon

táille/tobhach/síntiús ballraíochta a íoctar le haon fhoaonad de chuid páirtí polaitíochta);

viii. síntiús barúlach/síntiús comhchineáil. Ciallaíonn sé sin go meastar go dtugtar luach barúlach/costas na hoibre/na speansais mar shíntiús don deontaí nuair a íocann duine/eagraíocht as obair/speansais óna (h)acmhainní féin (i.e. nach cistí páirtí iad). Tá síntiúis chomhchineáil le luacháil ag an ngnáthphraghas tráchtála a ghearrtar as an maoin nó na hearraí a cheannach, a úsáid nó a fháil nó as na seirbhísí a thugtar mar shíntiús a sholáthar. Féach Cuid 3.1(v) thuas.

3.2 Ní mór síntiúis ar mó a luach ná €600 agus a fuarthas ón aon síntiúsóir amháin san aon bhliain féilire amháin a nochtadh i Ráiteas Síntiús bliantúil an chomhalta/FPE (féach mír 7.3 le haghaidh tuilleadh sonraí). Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús ar mó a luach ná €1,000 ón aon duine amháin san aon bhliain féilire amháin (féach mír 5.4 le haghaidh tuilleadh sonraí). I gcás go dtugann duine níos mó ná síntiús amháin don aon chomhalta/FPE amháin san aon bhliain féilire amháin, ní mór luachanna na síntiús a chomhiomlánú agus déileáil leo mar aon síntiús amháin ionas go gcloífear leis na teorainneacha nochta agus leis na teorainneacha uasta glactha.

3.3 Síntiús, a thugtar go díreach nó trí idirghabhálaí, measfar gur tugadh do chomhalta/FPE é I gcás gur tugadh é don chomhalta/FPE nó d'aon ghníomhaire nó d'aon duine eile atá ag gníomhú thar a cheann.

3.4 Foráiltear leis an Acht nach measfar gur síntiús do chomhalta/FPE iad na míreanna seo a leanas:

i. áiseanna poist saor in aisce a sholáthraítear, faoi reacht, d'iarrthóirí i dtoghcháin;

ii. aon íocaíocht, aon seirbhís nó aon áis a sholáthraítear do chomhalta/FPE as cistí poiblí nó as suimeanna airgid ó institiúid de chuid na gComhphobal Eorpach nó ó eagraíocht idirrialtasach eile ina bhfuil an Stát, de bhun reachtaíocht shonraithe, ina pháirtí de bhua é a bheith ina:
- chomhalta/FPE;
- shealbhóir oifige cáilithí nó poist cháilithigh;

- shealbhóir oifige tofa nó oifige poiblí eile; nó

- bhall de chomhlacht, thoscaire do chomhlacht nó ionadaí i gcomhlacht arna bhunú le comhaontú nó le socrú nó faoi chomhaontú nó faoi shocrú ina bhfuil an Stát ina pháirtí;

iii. seirbhís saor in aisce a sholáthraíonn duine aonair, lena n-áirítear mótarfheithicil an duine aonair a úsáid, thar ceann comhalta/FPE, i gcás nach cuid d'obair ná de ghnó an duine aonair sin í an tseirbhís lena mbaineann;

iv. seirbhís a sholáthraíonn fostaí de chuid páirtí polaitíochta ag toghchán, lena n-áirítear mótarfheithicil an fhostaí a úsáid, is cuma cé acu a íoctar luach saothair an fhostaí as acmhainní an pháirtí nó as cistí poiblí, i gcás nach bhfuil an fostaí ag fáil aon chúitimh bhreise nó aon sochair chomhchineáil bhreise I leith na seirbhíse sin a sholáthar, nó

v. gnáthchlúdach sna meáin agus tarchur craolacháin ar raidió nó ar teilifís thar ceann comhalta, FPE nó iarrthóra i dtoghchán. Ní chlúdaítear anseo aon chostais léiriúcháin, ná costais eile, a bhaineann le craolachán dá leithéid.

vi. speansais a thabhaíonn páirtí polaitíochta thar ceann comhalta, FPE nó iarrthóra de chuid an pháirtí polaitíochta i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach. **Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go meastar gur síntiús é síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta (cibé acu a fhaightear an síntiús ó cheanncheathrú an pháirtí nó ó chraobh áitiúil dá chuid) agus go bhfuil an síntiús sin faoi réir na dteorainneacha nochta agus na dteorainneacha uasta glactha.**

3.5 I gcás go dtugtar síntiús do chomhalta/FPE de chuid páirtí polaitíochta agus go dtugann an comhalta/FPE an síntiús ar aghaidh don pháirtí agus go bhfaigheann sé admháil i scríbhinn ón bpáirtí ansin i leith an síntiús a fháil, foráiltear leis an Acht go measfar gur don pháirtí a tugadh an síntiús. In imthosca den sórt sin, is é an páirtí atá freagrach as a chinntiú go ndéantar an gníomh cuí i dtaca leis an síntiús.

Caibidil 4 - Iasachtaí le comhaltaí/ FPEnna

4.1 I gcás go soláthraíonn institiúid airgeadais nó tríú páirtí iasacht do chomhalta/FPE agus gurb infheidhme na gnáthrialacha tráchtála a ghabhann le hiasachtaí den sórt sin, ní mheastar gur síntiús don chomhalta/FPE í an iasacht. Mar sin féin, i gcás go soláthraítear iasacht do chomhalta/FPE i gcúinsí inarb ísle an t-ús a ghearrtar ná an ráta is ísle atá ar fáil ó institiúid airgeadais, nó i gcás nach n-aisíoctar an iasacht de réir na dtéarmaí agus na gcoinníollacha faoinar eisíodh an iasacht nó nach n-aisíoctar ach cuid den iasacht, féadfar a mheas gur síntiús é an sochar don chomhalta/FPE agus, mar sin, féadfaidh sé bheith faoi réir theorainneacha na síntiús nach mór a nochtadh agus na dteorainneacha uasta is infheidhme i leith síntiús a bhféadfar glacadh leo.

4.2 I gcás go dtugann duine aonair nó comhlacht, nach bhfuil ina institiúid airgeadais, iasacht do chomhalta/FPE, ní mór é a bheith soiléir gur iasacht bona fide í an iasacht a thairgtear. B'infheidhme an méid seo a leanas maidir leis sin:

i. Faoi mar is amhlaidh i gcás iasachta ó institiúid airgeadais, ní mór na téarmaí agus coinníollacha is infheidhme i leith na hiasachta agus aisíocaíocht na hiasachta a bheith luaite go soiléir i scríbhinn.

ii. Tá ús le gearradh ar an iasacht ar ráta (cibé acu is ráta seasta nó ráta athraitheach é) lena léirítear an t-ús a ghearrann institiúidí airgeadais ar iasachtaí lena ngabhann suim agus fad den chineál céanna. I gcás gurb ísle an t-ús a ghearrtar ná an ráta is ísle atá ar fáil ó institiúid airgeadais, meastar gur síntiús don chomhalta/FPE é an sochar a thagann de bhua na difríochta i rátaí.

iii. Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a éileamh go bhfeicfidh sé na téarmaí agus coinníollacha, lena n-áirítear an táille úis, is infheidhme i leith na hiasachta agus féadfaidh sé dearbhú a éileamh gur aisíocadh an iasacht de réir na dtéarmaí agus coinníollacha sin.

iv. Mura n-aisíoctar an iasacht de réir na dtéarmaí agus coinníollacha, nó mura n-aisíoctar ach cuid di, féadfar a mheas gur síntiús do chomhalta/FPE é an sochar a ghabhann le neamh-aisíocaíocht den sórt sin.

Caibidil 5 - Síntiúis Thoirmiscthe

5.1 Síntiúis gan ainm os cionn €100

5.1.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús gan ainm ar mó a luach ná €100. Is síntiús gan ainm é an síntiús i gcás nach eol don chomhalta/FPE lena mbaineann ainm agus seoladh an tsíntiúsóra. I gcás go bhfaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE fógra i scríbhinn a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoi laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil agus an síntiús nó luach an tsíntiúis a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin cóip de gach fógra den sórt sin a fhaightear a leagan os comhair an dá Theach den Oireachtas.

5.2 Síntiúis airgid thirim os cionn €200

5.2.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús airgid thirim ar mó a luach ná €200. Má fhaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil, an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil air sin ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

5.3 Síntiúis os cionn €200 ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe

5.3.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús ar mó a luach ná €200 ó shíntiúsóir corparáideach ach amháin i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe sa Chlár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún agus go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra chorparáidigh (agus é á thabhairt in éineacht leis an síntiús don deontaí) ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús. Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an ráiteas gur ceart i ngach ponc ábhartha atá an ráiteas de réir mar is fear is eol don duine lena mbaineann agus mar a chreideann sé agus go ndearna an duine gach beart réasúnach chun a bheith sásta maidir le cruinneas an ráitis.

5.3.2 Má fhaightear síntiús den sórt sin ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil, an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil air sin ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

5.4 Síntiúis os cionn na teorann uasta forordaithe €1,000

5.4.1 Is é €1,000 an luach uasta síntiúis/síntiús a bhféadfaidh comhalta/FPE glacadh leis, go díreach nó trí idirghabhálaí, ón aon síntiúsóir amháin san aon bhliain féilire amháin. I gcás go dtugann síntiúsóir níos mó ná síntiús amháin do chomhalta/FPE i mbliain ar leith, ní mór na síntiúis a chomhiomlánú ionas go gcloífear leis an teorainn uasta.

5.4.2 I gcás go bhfaigheann comhalta/FPE síntiús ar mó a luach ná €1,000, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús sin a fháil, an síntiús a thabhairt ar ais don síntiúsóir nó, i gcás gur síntiús airgid é, an chuid sin atá os cionn na teorann a thabhairt ar ais don síntiúsóir. Ní mór taifead scríofa a choinneáil ar thabhairt ar ais an tsíntiúis ionas go bhféadfar é a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de ceithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús nó luach an tsíntiúis a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. I gcás síntiús airgid, ní mór an chuid de atá os cionn na teorann a chur ar ais.

5.4.3 Ní bhaineann an teorainn uasta le hoifig dáilcheantair a sholáthraíonn duine do chomhalta/FPE nó, má sholáthraítear níos mó ná oifig amháin den sórt sin, le cibé ceann de na hoifigí a ainmníonn an comhalta/FPE i scríbhinn. Cé go bhféadfadh nach mbainfeadh an teorainn uasta le síntiús oifig dáilcheantair, tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mór síntiús den sórt sin a nochtadh má théann an luach os cionn €600.

5.4.4 Mar atá luaite i mír 3.1, meastar gur síntiús é síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta. Dá bhrí sin, is infheidhme an teorainn uasta i leith síntiúis airgid a fhaigheann iarrthóir óna pháirtí polaitíochta. Ní mór síntiúis airgid ó aon chraobh den pháirtí (lena n-áirítear ceanncheathrú an

pháirtí) a chomhiomlánú ionas go gcloífear leis an teorainn uasta agus ní mór déileáil leo mar aon síntiús amháin ón bpáirtí.

5.5 Síntiúis ón gcoigríoch

5.5.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús, de luach ar bith, ó dhuine aonair (seachas saoránach Éireannach) a chónaíonn lasmuigh d'oileán na hÉireann. Mar an gcéanna, ní fhéadfar glacadh le síntiús ar bith, de luach ar bith, ó chomhlacht corpraithe nó ó chomhlacht neamhchorpraithe daoine nach bhfuil oifig aige ar oileán na hÉireann óna stiúrtar ceann amháin ar a laghad dá phríomhghníomhaíochtaí.

5.5.2 Is faoin gcomhalta/FPE atá ag glacadh leis an síntiús cibé fiosruithe is gá a dhéanamh agus aon fhianaise chomhthacaíoch a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil a fháil d'fhonn a bheith deimhin nach bhfuil cosc air glacadh le síntiús ón duine lena mbaineann. Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin fianaise a éileamh go bhfuil cead ag comhalta/FPE glacadh le síntiús ó shíntiúsóir ar leith.

5.5.3 Ina ainneoin sin, má fhaightear síntiús toirmiscthe ón gcoigríoch, ba cheart don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá, an síntiús a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil ar a thabhairt ar ais ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá, nó ba cheart don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin agus an síntiús nó luach an tsíntiúis a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

5.6 Síntiúis ó shíntiúsóirí a gceanglaítear orthu féin Ráiteas Síntiús a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin agus nach bhfuil sé beartaithe acu déanamh amhlaidh

5.6.1 Faoi *alt 24(1A)* den Acht, ceanglaítear ar shíntiúsóir Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin faoin 31 Eanáir gach bliain más rud é gur thug an síntiúsóir síntiúis sa bhliain roimhe sin ar mó a luach comhiomlán ná €1,500 do bheirt nó níos mó a bhí ina mbaill den aon pháirtí polaitíochta amháin tráth thabhairt na síntiús, nó do dhuine amháin nó níos mó agus don pháirtí polaitíochta dá raibh an duine sin nó na daoine sin ina bhall nó ina mbaill tráth thabhairt na síntiús.

5.6.2 Más rud é go dtairgeann síntiúsóir a chuimsítear leis an bhforáil sin den reachtaíocht síntiús do chomhalta/FPE ar ball de pháirtí polaitíochta é agus gurb eol don duine sin, nó go bhfuil cúis aige a chreidiúint, nach bhfuil sé beartaithe ag an síntiúsóir Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, beidh toirmeasc ar an gcomhalta/FPE glacadh le síntiús ón síntiúsóir sin.

5.6.3 In ainneoin an toirmisc sin, má fhaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá tar éis é a fháil, fógra i scríbhinn a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus faoi ainm agus sheoladh an tsíntiúsóra agus an síntiús nó luach an tsíntiúis a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin cóip de gach fógra den sórt sin a leagan os comhair an dá Theach den Oireachtas.

Caibidil 6 - Cuntais Síntiús Polaitíochta

6.1 Ní mór do chomhalta a fhaigheann, i mbliain ar leith, síntiús airgid ar mó a luach ná €100 cuntas in institiúid airgeadais sa Stát a oscailt agus a choinneáil agus an síntiús sin agus aon síntiúis airgid bhreise a fhaigheann sé, is cuma cén luach a bhaineann leo, a thaisceadh sa chuntas sin (dá ngairtear ‘cuntas síntiús polaitíochta’ anseo feasta).

6.2 Tugtar sainmhíniú ar cad is “institiúid airgeadais” ann i mír 2.6. Áirítear leis an sainmhíniú An Post agus formhór na mbanc, na gcumann foirgníochta agus na bhforas creidmheasa. Níl comhar creidmheasa ar áireamh ann, áfach. Dá bhrí sin, ní fhéadfar cuntas comhar creidmheasa a úsáid mar chuntas síntiús polaitíochta.

6.3 Ba cheart a thabhairt faoi deara go gceanglófar ar chomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a choinneáil a luaithe a bheidh sé oscailte aige. Dá mba rud é, mar shampla, go ndúnfadh comhalta/FPE a chuntas síntiús polaitíochta (i.e. tar éis toghcháin) agus go bhfaigheadh sé síntiús airgid d’aon luach ina dhiaidh sin, cheanglófaí ar an gcomhalta/FPE an cuntas síntiús polaitíochta a athoscailt. Ag féachaint don fhéidearthacht go dtarlódh rud mar sin, ba cheart do chomhaltaí/FPEnna cuntas síntiús polaitíochta a choinneáil fiú amháin i gcás nach mbíonn aon ghníomhaíocht ann ar an gcuntas nó nach mbíonn ach beagán gníomhaíochta ann ar an gcuntas.

6.4 Tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir gach bliain, ní mór do chomhalta/FPE ar ceanglaíodh air cuntas síntiús polaitíochta a oscailt ráiteas ón institiúid airgeadais inar osclaíodh an cuntas síntiús polaitíochta a chur ar fáil in éineacht leis an Ráiteas Síntiús dá dtagraítear i gcaibidil 7. Ní mór na hidirbhearta a rinneadh i ndáil leis an gcuntas sa bhliain roimhe sin a shonrú sa ráiteas.

Ní mór don chomhalta/FPE Deimhniú Síntiúis Airgid a chur ar fáil, rud ar a ndeimhníonn sé go ndearnadh na síntiúis airgid uile a fuarthas sa bhliain roimhe a thaisceadh sa chuntas agus gur chun críocha polaitiúla a úsáideadh na suimeanna uile a baineadh as an gcuntas. Eiseoidh an Coimisiún um Chaighdeáin Deimhniú Síntiús Airgid chuig gach comhalta/FPE i dtús mhí Eanáir gach bliain.

6.5 Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an deimhniú, ina ndeimhnítear, de réir mar is fearr is eol don chomhalta/FPE agus mar a

chreideann sé, go bhfuil an deimhniú ceart i ngach ponc ábhartha agus go ndearnadh gach beart réasúnach chun a bheith sásta go bhfuil an deimhniú cruinn.

6.6 Má tharlaíonn sé nach raibh aon idirbhearta ann ar chuntas síntiús polaitíochta an chomhalta/FPE le linn na bliana roimhe, ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE ach é sin a chur in iúl ar an bhfoirm um Dheimhniú Síntiúis Airgid. Ní cheanglófar air/uirthi an Dearbhú Reachtúil ar an bhfoirm um Dheimhniú Síntiús Airgid a chomhlánú ná ráiteas ón institiúid airgeadais ina bhfuil an cuntas síntiús polaitíochta á choinneáil a chur ar fáil.

6.7 Coimeádann an Coimisiún um Chaighdeáin na ráitis ó institiúidí airgeadais agus Deimhnithe Síntiúis Airgid agus ní nochtann sé a bhfuil iontu mura n-ordaíonn cúirt go ndéanfar amhlaidh nó más gá iad a nochtadh i dtaca le himscrúdú atá á reáchtáil ag an gCoimisiún um Chaighdeáin.

Caibidil 7 - Ráitis Síntiús

7.1 Tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir gach bliain, ní mór do gach duine a bhí ina chomhalta/FPE sa bhliain roimhe Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin. Eiseoidh an Coimisiún um Chaighdeáin foirm um Ráiteas Síntiús chuig gach comhalta/FPE i dtús mhí Eanáir gach bliain.

7.2 Ní mór a léiriú sa Ráiteas Síntiús cé acu a fuair nó nach bhfuair an comhalta/FPE síntiús ar mhó a luach ná €600 ón aon duine amháin sa bhliain féilire roimhe. Ní mór síntiúis ón aon duine amháin san aon bhliain féilire amháin a chomhiomlánú agus ní mór caitheamh leis na síntiúis mar shíntiús aonair.

7.3 I gcás gach síntiúis os cionn €600 a fhaightear, ní mór luach agus cineál an tsíntiúis a lua mar aon le hainm agus seoladh an duine a thug an síntiús/na síntiúis nó ar tugadh é/iad thar a cheann agus cur síos ar an duine sin agus an dáta ar a bhfuarthas an síntiús; a lua cé acu a iarradh an síntiús ón síntiúsóir nó nár iarradh agus, má iarradh, ainm agus seoladh an duine a d'iarr an síntiús a lua, agus a lua cé acu a eisíodh admháil chuig an síntiúsóir i leith an tsíntiúis nó nár eisíodh agus, má eisíodh, an dáta ar ar eisíodh an admháil agus ainm an duine a d'eisigh an admháil a lua. Maidir le seoladh an tsíntiúsóra, ní mór an seoladh poist iomlán a thabhairt. Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an Ráiteas Síntiús á rá gur ceart i ngach ponc ábhartha atá an ráiteas de réir mar is fearr is eol don chomhalta/FPE agus mar a chreideann sé, agus go ndearna sé gach beart réasúnach chun a bheith sásta go bhfuil sé cruinn. Ní mór an Dearbhú Reachtúil a bheith fianaithe ag duine ar aturnae cleachtach, Coimisinéir Mionnaí, Feidhmeannach Síochána nó Nótaire Poiblí é. Tá dualgas reachtúil ar gach comhalta/FPE fiosruithe a dhéanamh agus taifid a choinneáil de réir mar a theastaíonn chun críche a Ráiteas Síntiús a chur ar fáil agus dearbhú reachtúil a dhéanamh.

7.4 Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin gach Ráiteas Síntiús a thugann comhalta/FPE dó a bhreithniú. I gcás go n-aimsíonn an Coimisiún um Chaighdeáin go bhfuil mionearráid nó easnamh i Ráiteas Síntiús, cuirfidh sé sonraí faoin earráid nó faoin easnamh ar fáil don chomhalta/FPE agus tabharfaidh sé fógra don chomhalta/FPE go bhfuil 14 lá aige ó dháta an fhógra an earráid a cheartú nó an t-easnamh a réiteach.

I gcás go dteastaíonn ón gCoimisiún um Chaighdeáin faisnéis bhreise nó faisnéis fhorlíontach i ndáil le Ráiteas Síntiús ó chomhalta/FPE, ní mór í a bheith curtha ar fáil ag an gcomhalta/FPE sa riocht a sonraíonn an Coimisiún um Chaighdeáin é agus ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil léi, má theastaíonn ón gCoimisiún é.

7.5 I gcás go bhfuil an Coimisiún um Chaighdeáin den tuairim, tar éis dó Ráiteas Síntiús a bhreithniú, go bhféadfadh go ndearnadh sárú ar an reachtaíocht, ceanglaítear air fógra a thabhairt don chomhalta/FPE faoin sárú féideartha agus 14 lá a thabhairt dó aon bharúlacha a d'fhéadfadh a bheith aige a chur ar fáil. Breithneoidh an Coimisiún um Chaighdeáin na barúlacha a chuireann an comhalta/FPE ar fáil agus, más rud é go bhfuil sé den tuairim fós go ndearnadh sárú ar an reachtaíocht, cuirfidh an Coimisiún um Chaighdeáin tuarascáil ar an ábhar agus aon doiciméid ábhartha ar fáil don Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí.

7.6 Mar atá luaite i mír 6.4, ba cheart do chomhalta/FPE ar ceanglaíodh air cuntas síntiús polaitíochta a oscailt a chinntiú gur ag gabháil leis an Ráiteas Síntiús agus an dearbhú reachtúil a chuirtear ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin atá ráiteas ón institiúid airgeadais ina bhfuil an cuntas síntiús polaitíochta á choinneáil agus Deimhniú Síntiúis Airgid a bhaineann leis an gcuntas sin.

Caibidil 8 - Doiciméid a chuirtear ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin a fhoilsiú

8.1 Ceanglaítear ar an gCoimisiún um Chaighdeáin cóip de gach Ráiteas Síntiús a chur faoi bhráid an dá Theach den Oireachtas. Coimeádfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin na Ráitis Síntiús ar feadh tréimhse trí bliana agus tá siad ar fáil don phobal lena n-iniúchadh agus lena gcóipeáil.

8.2 Cuireann an Coimisiún um Chaighdeáin tuarascáil faoi bhráid an Chinn Chomhairle maidir le nochtadh síntiús bliantúil ó chomhaltaí/FPEnna. Leagtar an tuarascáil sin faoi bhráid an dá theach den Oireachtas ansin. Déantar an tuarascáil, ina bhfuil sonraí faoi na síntiúis ar nocht comhaltaí/FPEnna iad, a fhoilsiú ar shuíomh Gréasáin an Choimisiúin um Chaighdeáin freisin.

8.3 Cé go gcoimeádann an Coimisiún um Chaighdeáin na ráitis ó institiúidí airgeadais agus na Deimhnithe Síntiúis Airgid, ní nochtann sé a bhfuil sna doiciméid sin.

Caibidil 9 - Cionta agus pionóis

9.1 Beidh comhalta/FPE ciontach i gcion sna cásanna seo a leanas:

i. mura ndéanann sé an beart cuí, mar atá leagtha amach i gcaibidil 5, i ndáil le síntiús gan ainm, le síntiús ón gcoigríoch nó le síntiús de bhreis ar an teorainn uasta fhorordaithe a fháil. Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500;

ii. mura ndéanann sé beart cuí, mar atá leagtha amach i mír 5.6, i ndáil le síntiús ó shíntiúsóir arb eol don chomhalta/FPE nach mór dó Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin (faoi *alt 24(1A) den Acht*) agus nach bhfuil sé beartaithe aige déanamh amhlaidh. Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500;

iii. mura gcuireann sé Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin an 31 Eanáir gach bliain nó roimh an dáta sin. Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500 agus fíneáil bhreise nach mó ná €500 as gach lá tar éis an chiontaithe ar a bhfuil an Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil fós amuigh;

iv. i gcás go gceanglaítear air iad a chur ar fáil, ní chuireann sé ráiteas ó institiúid airgeadais ina bhfuil a chuntas síntiús polaitíochta á choinneáil agus/ná Deimhniú Síntiúis Airgid ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin an 31 Eanáir gach bliain nó roimh an dáta sin. Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500 agus fíneáil bhreise nach mó ná €500 as gach lá tar éis an chiontaithe ar a bhfuil an Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil fós amuigh;

v. cuireann sé ar fáil go feasach Ráiteas Síntiús agus/nó ráiteas ó institiúid airgeadais agus/nó Deimhniú Síntiúis Airgid atá bréagach nó míthreorach in aon phonc ábhartha. Má fhaightear comhalta/FPE ciontach i gcion den sórt sin, dlífear, ar é a chiontú ar díotáil, fíneáil nach mó ná €25,394.76 agus/nó téarma príosúnachta nach mó ná trí bliana a chur air.

Ní dhéanfar imeachtaí um cheann ar bith de na cionta sin a thionscnamh ach i gcás go dtionscnaíonn an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí iad nó go dtionscnaítear iad lena thoil.

Aguisín - Imeachtaí tiomsaithe airgid

Glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach

De réir fhorálacha *alt 22(2)(a)(vi) agus (vii)* den Acht, cuimsítear le síntiús glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid. Meastar gur tugadh ranníocaíocht d'imeacht tiomsaithe airgid ar an dáta ar ar reáchtáladh an t-imeacht tiomsaithe airgid (agus ní ar an dáta ar a bhfuarthas an ranníocaíocht féin).

Tagtar ar ghlanluach ranníocaíochta le himeacht tríd an nglanbhrabús ón imeacht a ríomh I dtosach (i.e. tríd an gcostas leis an imeacht a reáchtáil a bhaint as an tsuim iomlán a tiomsaíodh san imeacht). Déantar an glanbhrabús a chur síos do líon na ndaoine a thug ranníocaíocht don imeacht i gcomhréir leis an ranníocaíocht a thug gach duine. Tugann sé sin glanluach na ranníocaíochta ó gach duine leis an imeacht tiomsaithe airgid.

Má d'íoc duine, mar shampla, i ndáil le himeacht tiomsaithe airgid, €1,000 i leith na táille iontrála do dheichniúr, ba é €1,000 an oll-ranníocaíocht leis an imeacht uaidh/uaithi. Dá mba é €20 in aghaidh an duine an costas a ghabh leis an imeacht a reáchtáil, bhainfí suim €200 as a ollranníocaíocht, rud a d'fhágfadh glan ranníocaíocht €800. Dá ndéanfadh an duine ranníocaíochtaí eile leis an imeacht (e.g. capaill a cheannach ar oíche rásaíochta, poll ag comórtas gailf chlasaicigh a urrú) ba ghá luach na ranníocaíochtaí sin a chur leis an nglanranníocaíocht €800 chun glanluach comhiomlán a ranníocaíochta leis an imeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach.

Ní mór na síntiúis uile a chomhiomlánú chun a chinntiú nach sáróidh an faighteoir an tsuim uasta €1,000 a bhféadfaidh sé glacadh léi in aon bhliain féilire amháin. Maidir leis sin, ní mór don Chomhalta/FPE taifid chearta a choinneáil chun comhlíonadh na reachtaíochta a chinntiú.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag páirtí polaitíochta

Meastar an ghlan-ranníocaíocht a dhéanann duine le himeacht tiomsaithe airgid a n eagraíonn páirtí polaitíochta é a bheith ina shíntiús don pháirtí polaitíochta, fiú má úsáidtear na cistí ina dhiaidh sin chun críocha tacú le duine amháin nó níos mó d'ionadaithe tofa de chuid páirtí nó d'iarrthóirí de chuid an pháirtí i dtoghchán.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag comhalta/FPE

- Ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE luach iomlán fháltais an imeachta tiomsaithe airgid a nochtadh i Ráiteas Síntiús.

- Ceanglófar ar an gcomhalta/FPE aon síntiúis ó dhuine atá ag tabhairt ranníocaíochta don imeacht agus atá os cionn glanluach €600 a nochtadh.

- Maidir leis an teorainn uasta €1,000 a bhféadfaidh comhaltaí/FPEnna glacadh léi mar shíntiúis ó aon duine amháin san aon bhliain amháin, tá feidhm aici sin freisin maidir le glanluach na ranníocaíochtaí le himeachtaí tiomsaithe airgid.

- Má tá glanluach aon síntiúis airgid d'imeacht tiomsaithe airgid arna eagrú ag comhalta/FPE os cionn €100, ceanglófar ar an gcomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a oscailt, mura bhfuil ceann aige/aici cheana féin, agus an síntiús agus gach síntiús airgid ina dhiaidh a thaisceadh sa chuntas.

- Mura bhfuil glanluach síntiúis airgid aonair don imeacht os cionn €100, ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a oscailt.

- Má tá cuntas síntiús polaitíochta ar oscailt ag an gcomhalta/FPE cheana féin, ní mór gach síntiús airgid, cibé luach atá air, a fhaightear i ndáil leis an imeacht a thaisceadh sa chuntas.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é

Caithfear mar seo a leanas le cistí a thiomnaítear ag imeacht arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é (e.g., cumainn "Chairde ...":

Má thugtar na cistí ar aghaidh don chomhalta/FPE, meastar gur idirghabhálaí atá ag glacadh le síntiúis thar ceann an chomhalta/FPE é an duine/grúpa tiomsaithe airgid agus meastar go bhfuair an comhalta/FPE na síntiúis. Tá feidhm ag na rialacha mar atá leagtha amach thuas faoin gceannteideal: "Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag comhalta/FPE".

Mura dtugtar na cistí ar aghaidh don chomhalta/FPE, ní mheastar gur idirghabhálaí atá ag glacadh le síntiúis thar ceann an chomhalta/FPE é an duine/grúpa tiomsaithe airgid. In imthosca den sórt sin, beidh feidhm ag na rialacha seo a leanas:

- má tá glanluach aon síntiúis airgid don imeacht tiomsaithe airgid os cionn €100, ceanglófar ar an duine/grúpa clárú mar “thríú páirtí” leis an gCoimisiún um Chaighdeáin agus ceanglais na reachtaíochta is infheidhme i leith tríú páirtithe a chomhlíonadh, is iad sin, na forálacha maidir le cuntas síntiús polaitíochta a oscailt agus maidir lena bheith ag glacadh le síntiúis áirithe. Tá na ceanglais sin leagtha amach i nóta míniúcháin ar leith atá ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Choimisiúin um Chaighdeáin.

- meastar gur síntiúis don chomhalta/FPE iad aon speansais toghcháin a thabhaíonn an grúpa tiomsaithe airgid thar ceann an chomhalta/FPE nó a dhéanann an grúpa tiomsaithe airgid thar ceann an chomhalta/FPE;

- má tá luach comhiomlán na síntiús ón ngrúpa tiomsaithe airgid don chomhalta/FPE os cionn €600, ceanglófar ar an gcomhalta/FPE sonraí faoi sin a nochtadh ina Ráiteas Síntiús,

- Is é €1,000 luach uasta na síntiús a bhféadfaidh comhalta/FPE glacadh leo in aon bhliain ar bith ó dhuine/grúpa tiomsaithe airgid nach meastar gur idirghabhálaí é.